

I

DESIGNADORS DE RELACIÓ: RELACIONS ENTRE UNA OBRA, UNA EXPRESSIÓ, UNA MANIFESTACIÓ O UN ÍTEM I ELS AGENTS ASSOCIATS AMB EL RECURS

I.0 **Abast** KBSP

Aquest apèndix proporciona les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació per especificar la relació entre una obra, una expressió, una manifestació o un ítem i un agent associat amb aquest recurs, i llista els designadors de relació usats amb aquest propòsit.

I.1 **Directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació** LC-PCC PS SKL

L'abast definit d'un element de relació proporciona una indicació general de la relació entre una obra, una expressió, una manifestació o un ítem i un agent associat amb aquest recurs (per exemple, creador, propietari). Si l'element de relació es considera suficient per als propòsits de l'agència que crea les dades, no useu un designador de relació per indicar la natura específica de la relació.

Els designadors de relació proporcionen una informació més específica sobre la natura de la relació (per exemple, autor, donant).

Useu els designadors de relació en el nivell d'especificitat que es consideri apropiat per als propòsits de l'agència que crea les dades. Per exemple, la relació entre un guió i el guionista responsable de l'obra es pot registrar usant o bé el designador de relació específic *guionista* o bé el designador de relació més general *autor*.

Si cap dels termes llistats en aquest apèndix no és apropiat o prou específic, useu un altre terme concís per indicar la natura de la relació.

I.2 **Designadors de relació per als agents associats amb una obra**

I.2.1 **Designadors de relació per al creador** 2013/07 D-A-CH

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un creador d'una obra (vegeu [19.2 RDA](#)).

Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[I.1 RDA](#).

arquitecte: Agent responsable de la creació d'un disseny arquitectònic, inclosa una representació il·lustrada concebuda per mostrar com serà un edifici, etc., una vegada complet.

Relació recíproca: arquitecte de.

arquitecte paisatgista: Arquitecte responsable de la creació d'obres paisatgístiques.

Relació recíproca: arquitecte paisatgista de.

artista de remescla: Agent responsable de la creació d'una obra àudio mitjançant la manipulació, la recombinació, la mescla i la reproducció de sons enregistrats prèviament.

Les activitats de remescla no canvien substancialment la natura i el contingut de l'obra original, i s'exclou la mescla de pistes enregistrades conjuntament perquè semblin una pista contínua.

Relació recíproca: artista de remescla de.

artista: Agent responsable de la creació d'una obra a base de concebre, i sovint realitzar, un disseny gràfic, un dibuix, una pintura, etc., original.

Relació recíproca: artista de.

artista de llibre d'art: Artista responsable de la creació d'obres d'art que exploten la forma llibre o que modifiquen la seva estructura física com a part del contingut de l'obra.

Relació recíproca: artista de llibre d'art de.

cal·lígraf: Artista responsable de la creació d'una obra de cal·ligrafia en la qual el centre de l'interès se situa en el valor estètic de la cal·ligrafia o del grafisme, independentment de si la mateixa persona, etc., és també l'autora del text cal·ligrafiat.

Relació recíproca: cal·lígraf de.

escultor: Artista responsable de la creació d'una obra tridimensional a partir del modelatge, la talla o una tècnica similar.

Relació recíproca: escultor de.

autor: Agent responsable de la creació d'una obra el contingut de la qual és principalment textual, independentment del tipus de suport o del gènere.

Inclou la creació d'una obra nova parafrasejant, reescrivint o adaptant obres d'un altre creador, si la modificació ha canviat substancialment la natura i el contingut de l'original o si ha canviat el mitjà d'expressió.

Relació recíproca: autor de.

guionista: Autor d'un guió, un argument o una escena.

Relació recíproca: guionista de.

lletrista: Autor de les paraules d'una cançó popular, inclosa una o més cançons d'un musical.

S'exclou l'autoria de només el diàleg d'un musical.

Relació recíproca: lletrista de.

llibretista: Autor de les paraules d'una òpera o d'una altra obra escènica musical o d'un oratori.

S'exclou l'autoria de les paraules de només les cançons d'un musical.

Relació recíproca: libretista de.

relator: Autor nomenat per una organització per redactar les actes de les seves reunions.

S'exclou la responsabilitat que es limita a prendre notes.

Relació recíproca: relator de.

cartògraf: Agent responsable de la creació d'un mapa, un atlas, un globus o qualsevol altra obra cartogràfica.

Relació recíproca: cartògraf de.

cineasta: Agent responsable de la creació d'una pel·lícula cinematogràfica independent o personal.

Un cineasta és responsable a títol individual de la concepció i l'execució de tots els aspectes de la pel·lícula.

Relació recíproca: cineasta de.

compilador: Agent responsable de la creació d'una obra nova, com ara una bibliografia o un directori, per mitjà de la selecció, l'arranjament, l'agregació i l'edició de les dades, la informació, etc. S'exclou la revisió o aclariment del contingut, o la selecció i aplegament de les obres, o les parts d'obres, d'un o més creadors.

Relació recíproca: compilador de.

compositor: Agent responsable de la creació d'una obra musical. Inclou l'adaptació d'una altra obra musical per formar una alteració distinta parafrasejant una obra, o creant una obra en l'estil general d'un altre compositor, o creant una obra que es basa en la música d'un altre compositor.

Relació recíproca: compositor de.

coreògraf: Agent responsable de la creació d'una obra de moviment.

Relació recíproca: coreògraf de.

dissenyador: Agent responsable de la creació d'un disseny d'un objecte.

Relació recíproca: dissenyador de.

entrevistador: Agent responsable de la creació d'una obra actuant com un entrevistador, un periodista, un enquestador o un altre agent que recull la informació.

Relació recíproca: entrevistador de.

entrevistat: Agent responsable de la creació d'una obra mitjançant les seves respostes a un entrevistador, habitualment un periodista, un enquestador o un altre agent que recull la informació.

Relació recíproca: entrevistat de.

fotògraf: Agent responsable de la creació d'una obra fotogràfica.

Relació recíproca: fotògraf de.

inventor: Agent responsable de la creació d'un dispositiu o un procés nou.

Relació recíproca: inventor de.

jurisdicció promulgadora: Jurisdicció que promulga una llei, un reglament, una constitució, una regla de funcionament d'un tribunal, etc.

Relació recíproca: jurisdicció promulgadora de.

praeses: Persona que és un moderador d'una disputa acadèmica; normalment proposa una tesi i participa en el debat subsegüent.

Relació recíproca: praeses de.

programador: Agent responsable de la creació d'un programa informàtic.

Relació recíproca: programador de.

respondens: Candidat a un grau que defensa o s'oposa a una tesi proposada pel praeses en una disputa acadèmica.

Relació recíproca: respondens de.

I.2.2 Designadors de relació per a un altre agent associat amb una obra 2016/04 D-A-CH

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un altre agent associat amb una obra (vegeu [19.3 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[I.1 RDA](#).

acusat: Persona o entitat corporativa que és acusada en un procés penal o demandada en un procés civil.

entitat corporativa acusada: Entitat corporativa que és acusada en un procés penal o demandada en un procés civil.

Relació recíproca: entitat corporativa acusada de.

persona acusada: Persona que és acusada en un procés penal o demandada en un procés civil.

Relació recíproca: persona acusada de.

apel·lant: Persona o entitat corporativa que recorre a un tribunal superior perquè esmeni la sentència d'un tribunal inferior.

entitat corporativa apel·lant: Entitat corporativa que recorre a un tribunal superior perquè esmeni la sentència d'un tribunal inferior.

Relació recíproca: entitat corporativa apel·lant de.

persona apel·lant: Persona que recorre a un tribunal superior perquè esmeni la sentència d'un tribunal inferior.

Relació recíproca: persona apel·lant de.

apel·lat: Persona o entitat corporativa contra la qual es recorre en un tribunal superior perquè esmeni la sentència d'un tribunal inferior.

entitat corporativa apel·lada: Entitat corporativa contra la qual es recorre en un tribunal superior perquè esmeni la sentència d'un tribunal inferior.

Relació recíproca: entitat corporativa apel·lada de.

persona apel·lada: Persona contra la qual es recorre en un tribunal superior perquè esmeni la sentència d'un tribunal inferior.

Relació recíproca: persona apel·lada de.

consultor: Agent que proporciona serveis d'assessorament, i que sovint fa recomanacions a un altre agent que es representa com el creador d'una obra.

Relació recíproca: consultor de.

dedicant: Agent que dedica una obra.

Relació recíproca: dedicant de.

dedicatari: Agent a qui es dedica una obra.

Relació recíproca: dedicatari de.

demandant: Persona o entitat corporativa que interposa una demanda civil.

entitat corporativa demandant: Entitat corporativa que interposa una demanda civil.

Relació recíproca: entitat corporativa demandant de.

persona demandant: Persona que interposa una demanda civil.

Relació recíproca: persona demandant de.

destinatari: Agent a qui s'adreça una obra o una part d'una obra.

Relació recíproca: destinatari de.

director de càsting: Agent responsable de la majoria dels aspectes de l'assignació de parts i funcions als intèrprets.

Relació recíproca: director de càsting de.

director de fotografia: Agent que captura imatges, ja sigui electrònicament o sobre pel·lícula o vídeo, i que sovint selecciona i arregla la il·luminació.

El director de fotografia d'una pel·lícula també s'anomena primer operador.

Relació recíproca: director de fotografia de.

director editorial: Agent que té la responsabilitat legal i/o intel·lectual diferent de la creació del contingut d'una publicació en sèrie, un recurs integrant o una obra monogràfica en diverses parts.

S'exclou la revisió, l'aclariment del contingut, etc., d'una expressió d'una obra.

Relació recíproca: director editorial de.

empresa de producció: Entitat corporativa responsable de la gestió financera, tècnica i organitzativa de la producció d'un espectacle, una pel·lícula, un enregistrament àudio, un programa de televisió, una emissió per al web, etc.

Relació recíproca: empresa de producció de.

entitat comitent: Agent responsable d'encarregar una obra.

Relació recíproca: entitat comitent de.

entitat editora: Agent que publica una obra, com ara un organisme oficial de l'entitat.

Relació recíproca: entitat editora de.

entitat homenatjada: Agent homenatjat en una obra.

Relació recíproca: entitat homenatjada de.

entitat patrocinadora: Agent que patrocina algun aspecte d'una obra, com ara el finançament de la recerca o el patrocini d'un esdeveniment.

Relació recíproca: entitat patrocinadora de.

fundador d'una obra: Agent responsable de l'establiment d'una publicació en sèrie, un recurs integrant o una obra monogràfica en diverses parts.

Relació recíproca: fundador d'una obra de.

institució d'acollida: Entitat corporativa que acull l'esdeveniment, l'exposició, el congrés, etc., que dóna lloc a la creació d'una obra, però que té poca o cap responsabilitat en el contingut.

Relació recíproca: institució d'acollida de.

institució que concedeix un títol acadèmic: Entitat corporativa que concedeix un títol acadèmic.

Relació recíproca: institució que concedeix un títol acadèmic de.

investigador: Agent que fa recerca per donar suport a la creació d'una obra.

Relació recíproca: investigador de.

jurisdicció regida: Jurisdicció regida per una llei, un reglament, etc., promulgat per una altra jurisdicció.

Relació recíproca: jurisdicció regida de.

jutge: Persona que escolta i decideix en les causes jurídiques en un tribunal.

Relació recíproca: jutge de.

mèdiu: Persona considerada un canal de comunicació entre el món terrenal i el món dels esperits.

Relació recíproca: mèdiu de.

membre d'un comitè acadèmic: Persona que forma part d'un comitè que supervisa una tesi o una recerca d'un estudiant.

Relació recíproca: membre d'un comitè acadèmic de.

organitzador: Agent responsable d'organitzar l'exposició, l'esdeveniment, el congrés, etc., que dona lloc a una obra.

Relació recíproca: organitzador de.

participant en un tractat de: Govern, organisme internacional intergovernamental, o qualsevol altra entitat corporativa que ha signat, ratificat o accedit a un tractat.

Relació recíproca: participant en un tractat de.

productor: Agent responsable de la majoria dels aspectes empresarials de la producció d'una pel·lícula, un enregistrament àudio, un programa de televisió, una emissió per al web, etc. En general, el productor és responsable d'assegurar el finançament, de gestionar la producció, de contractar el personal clau, d'organitzar la distribució etc.

Relació recíproca: productor de.

productor cinematogràfic: Productor responsable de la majoria dels aspectes empresarials d'una pel·lícula.

Relació recíproca: productor cinematogràfic de.

productor de televisió: Productor responsable de la majoria dels aspectes empresarials d'un programa de televisió.

Relació recíproca: productor de televisió de.

productor d'àudio: Productor responsable de la majoria dels aspectes comercials d'un enregistrament àudio.

Relació recíproca: productor d'àudio de.

productor radiofònic: Productor responsable de la majoria dels aspectes empresarials d'un programa radiofònic.

Relació recíproca: productor radiofònic de.

realitzador: Agent responsable de la gestió general o la supervisió d'una actuació filmada, d'un programa de ràdio o de televisió, etc.

Relació recíproca: realitzador de.

director cinematogràfic: Director responsable de la gestió general i la supervisió d'una actuació filmada.

Relació recíproca: director cinematogràfic de.

realitzador de televisió: Realitzador responsable de la gestió general i la supervisió d'un programa de televisió.

Relació recíproca: realitzador de televisió de.

realitzador radiofònic: Realitzador responsable de la gestió general i la supervisió d'un programa radiofònic.

Relació recíproca: realitzador radiofònic de.

supervisor acadèmic: Persona, com ara un tutor o un supervisor d'una tesi o una recerca acadèmica, que supervisa un grau acadèmic o una tesi.

Relació recíproca: supervisor acadèmic de.

tribunal regit: Tribunal regit per regles, independentment de la seva natura oficial.

Relació recíproca: tribunal regit de.

I.3 Designadors de relació per als agents associats amb una expressió

I.3.1 Designadors de relació per al contribuïdor LC-PCC PS

2014/04 D-A-CH

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un contribuïdor d'una expressió (vegeu [20.2 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[I.1 RDA](#).

abreujador: Agent que contribueix a una expressió d'una obra escurçant o condensant una obra original, però deixant la natura i el contingut sense canvis substancials.

S'exclou la modificació substancial que dona com a resultat la creació d'una obra nova.

Relació recíproca: abreujador de.

agrimensor: Agent que contribueix a una expressió d'una obra cartogràfica proporcionant mesuraments o relacions dimensionals d'una àrea geogràfica representada.

Relació recíproca: agrimensor de.

animador: Agent que contribueix a una expressió d'una obra d'imatges en moviment o d'un programa d'ordinador, donant l'aparença de moviment a objectes o dibuixos inanimats.

S'exclou la creació de dibuixos animats.

Relació recíproca: animador de.

arranjador de música: Agent que contribueix a una expressió d'una obra musical reescrivint una composició per a un repartiment d'execució diferent d'aquell per al qual una obra va ser concebuda originalment.

La contribució inclou la modificació d'una obra per al mateix repartiment d'execució, etc., tot mantenint la substància musical de la composició original essencialment sense modificar, i s'exclouen modificacions substancials que donen com a resultat la creació d'una obra musical nova.

Relació recíproca: arranjador de música de.

cartògraf (expressió): Agent que contribueix a una expressió d'una obra o bé proporcionant una cartografia addicional o bé modificant la cartografia anterior.

Relació recíproca: cartògraf (expressió) de.

ensor: Agent que contribueix a una expressió d'una obra revisant el contingut amb el propòsit de suprimir les parts considerades objectables per motius ètics, polítics, militars o altres motius, però deixant la natura i el contingut sense canvis substancials.

S'exclou la modificació substancial que dona com a resultat la creació d'una obra nova.

Relació recíproca: censor de.

colorista: Agent que contribueix a una expressió d'una obra aplicant color a dibuixos, gravats, fotografies, mapes, imatges en moviment, etc.

Relació recíproca: colorista de.

compositor (expressió): Agent que contribueix a una expressió afegint música a una obra que originalment no en tenia, composant

música nova per substituir la música original, o composant música nova per complementar la música existent.

Relació recíproca: compositor (expressió) de.

coreògraf (expressió): Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant una coreografia addicional o modificant la coreografia anterior.

Relació recíproca: coreògraf (expressió) de.

delineant: Agent que contribueix a una expressió d'una obra d'un arquitecte, un inventor, etc., amb l'elaboració dels plànols o els dibuixos detallats d'edificis, de vaixells, d'avions, de màquines, d'objectes, etc.

Relació recíproca: delineant de.

desenvolupador de programari: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb la recerca, el disseny, la posada en marxa o l'examen de programari.

Relació recíproca: desenvolupador de programari de.

director artístic: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb la supervisió dels artistes i els artesans que construeixen els decorats de les produccions d'imatges en moviment.

Relació recíproca: director artístic de.

director de doblatge: Agent responsable de la gestió i la supervisió general del procés d'afegir nou diàleg o altres sons per completar la banda sonora d'una expressió.

Relació recíproca: director de doblatge de.

director d'escena: Agent que contribueix a una expressió d'una obra escènica mitjançant la gestió i la supervisió general d'una representació.

Relació recíproca: director d'escena de.

director musical: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb la coordinació de les activitats de compositors, d'editors de so i dels mescladors de so en el cas d'una producció d'imatges en moviment o una representació o un espectacle musical o dramàtic.

Relació recíproca: director musical de.

discjòquei: Agent que mescla pistes enregistrades conjuntament durant una actuació en directe o en un estudi de gravació perquè sembli una pista continua.

S'exclouen les activitats de remescla que canvien substancialment la natura i el contingut d'una obra original i que donen com a resultat una nova obra, i que remesclen i munten les diverses pistes d'un enregistrament.

Relació recíproca: discjòquei de.

dissenyador de producció: Agent responsable de dissenyar l'aparença visual general d'una producció d'imatges en moviment.

Relació recíproca: dissenyador de producció de.

dissenyador de so: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb el disseny i la creació dels components àudio/sonors.

Relació recíproca: dissenyador de so de.

dissenyador de vestuari: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb el disseny del vestuari en el cas d'una producció d'imatges en moviment o una representació o un espectacle musical o dramàtic.

Relació recíproca: dissenyador de vestuari de.

dissenyador d'il·luminació: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb el disseny i la creació dels components

luminotècnics.

Relació recíproca: dissenyador d'il·luminació de.

editor d'una obra d'imatges en moviment: Agent responsable d'aplegar, arranjar i retallar pel·lícules, vídeos i altres formats d'imatges en moviment, inclosos tant els aspectes visuals com els d'àudio.

Relació recíproca: editor d'una obra d'imatges en moviment de.

editor literari: Agent que contribueix a una expressió d'una obra revisant o aclarint el contingut, o seleccionant i aplegant obres, o parts d'obres, d'un o més creadors.

Inclou una introducció, de notes, o de qualsevol altre material crític, o la preparació d'una expressió d'una obra per a la producció, la publicació o la distribució. S'exclouen les revisions, les adaptacions, etc., majors, que canvien substancialment la natura i el contingut de l'obra original, i que donen com a resultat una obra nova.

Relació recíproca: editor literari de.

enginyer d'àudio: Agent que contribueix al contingut àudio d'una expressió gestionant els aspectes tècnics del so durant els processos d'enregistrament, mescla i reproducció.

Relació recíproca: enginyer d'àudio de.

enginyer de remescla: Enginyer d'àudio que contribueix al contingut àudio d'una expressió amb la manipulació, la mescla i el muntatge de les diverses pistes d'un enregistrament.

S'exclouen les activitats de remescla que canvien substancialment la natura i el contingut de l'obra original i que donen com a resultat una obra nova.

Relació recíproca: enginyer de remescla de.

enginyer de so: Enginyer de so que contribueix al contingut d'àudio d'una expressió amb la supervisió dels aspectes tècnics d'una sessió d'enregistrament.

Relació recíproca: enginyer de so de.

entrevistador (expressió): Agent que contribueix a una expressió d'una obra actuant com un entrevistador, un periodista, un enquestador o qualsevol altre agent que recull informació.

Relació recíproca: entrevistador (expressió) de.

entrevistat (expressió): Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb les seves respostes a un entrevistador, habitualment un periodista, un enquestador o qualsevol altre agent que recull la informació.

Relació recíproca: entrevistat (expressió) de.

escriptor de contingut textual suplementari: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant un contingut textual suplementari, com ara una introducció o un prefaci a una obra original.

Relació recíproca: escriptor de contingut textual suplementari de.

escriptor d'un comentari afegit: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant una interpretació o una explicació crítica d'una obra original.

Relació recíproca: escriptor d'un comentari afegit de.

escriptor d'un epíleg: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant un epíleg a una obra original.

Relació recíproca: escriptor d'un epíleg de.

escriptor d'un postfaci: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant un postfaci a una obra original.

Relació recíproca: escriptor d'un postfaci de.

escriptor d'un prefaci: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant un prefaci a una obra original.

Relació recíproca: escriptor d'un prefaci de.

escriptor d'un pròleg: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant un pròleg a una obra original.

Relació recíproca: escriptor d'un pròleg de.

escriptor d'un text adicional: Agent que contribueix a una expressió d'una obra principalment no textual proporcionant text, com ara escrivint peus de fotografies o descripcions de mapes.

Relació recíproca: escriptor d'un text adicional de.

escriptor de lletres de cançons afegides Escriptor de paraules afegides a una expressió d'una obra musical. S'exclou l'escriptura de lletres en col·laboració amb un compositor per formar una obra original. Vegeu també *lletrista*.

Relació recíproca: escriptor de lletres de cançons afegides de.

escriptor d'una introducció: Agent que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant una introducció a una obra original.

Relació recíproca: escriptor d'una introducció de.

il·lustrador: Agent que contribueix a una expressió d'una obra complementant el contingut principal amb dibuixos, diagrames, fotografies, etc.

S'exclou la creació del contingut principalment artístic.

Relació recíproca: il·lustrador de.

fotògraf (expressió): Il·lustrador que contribueix a una expressió d'una obra proporcionant un contingut fotogràfic suplementari a una obra original.

S'exclou la creació de contingut principalment artístic.

Relació recíproca: fotògraf (expressió) de.

retolista: Il·lustrador que contribueix a una expressió d'un còmic, una novel·la gràfica, etc., dibuixant el text i els efectes sonors gràfics.

Relació recíproca: retolista de.

intèrpret: Agent que contribueix a una expressió d'una obra amb l'execució de música, actuant, dansant, parlant, etc., sovint en una representació musical o dramàtica, etc.

Relació recíproca: intèrpret de.

actor: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra actuant com un membre del repartiment o com un comediant d'una representació musical o dramàtica, etc.

Relació recíproca: actor de.

veu: Actor que contribueix a una expressió d'una obra prestant la seva veu als caràcters de les produccions radiofòniques i d'àudio i als caràcters animats de les obres d'imatges en moviment, així com prestant la veu en off en els missatges publicitaris de la ràdio i la televisió, en els recursos doblats, etc.

Relació recíproca: veu de.

amfitrió: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra dirigint un programa, sovint emès, que inclou altres invitats, intèrprets, etc.

Relació recíproca: amfitrió de.

ballarí: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra dansant en una representació musical, dramàtica, etc.

Relació recíproca: ballarí de.

cantant: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra usant la seva veu, amb o sense acompanyament instrumental, per produir música.

L'actuació d'un cantant pot incloure paraules reals o no incloure-les.

Relació recíproca: cantant de.

comentarista: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra amb la interpretació, l'anàlisi o l'explicació del tema d'un enregistrament, una pel·lícula o de qualsevol altre suport audiovisual.

Relació recíproca: comentarista de.

director d'orquestra: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra musical dirigint un grup d'intèrprets en una representació musical o dramàtica, etc.

Relació recíproca: director d'orquestra de.

director de cor: Director que contribueix a una expressió d'una obra musical dirigint una coral en una representació musical o dramàtica, etc.

Relació recíproca: director de cor de.

director instrumental: Director que contribueix a una expressió d'una obra musical dirigint un grup instrumental en una representació musical o dramàtica, etc.

Relació recíproca: director instrumental de.

instructor: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra ensenyant o proporcionant una demostració.

Relació recíproca: instructor de.

instrumentista: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra tocant un instrument musical.

Relació recíproca: instrumentista de.

moderador: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra dirigint un programa, sovint emès, on es discuteixen temes, habitualment amb la participació d'experts en els camps relacionats amb la discussió.

Relació recíproca: moderador de.

narrador: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra llegint en veu alta, o explicant una acció, una situació, un esdeveniment, etc.

Relació recíproca: narrador de.

orador: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra pronunciant paraules, com ara una conferència, un discurs, etc.

Relació recíproca: orador de.

panelista: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra participant en un programa, sovint emès, on es discuteixen temes, habitualment amb la participació d'experts en els camps relacionats amb la discussió.

Relació recíproca: panelista de.

presentador en pantalla: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra sortint en pantalla per proporcionar informació contextual o dels antecedents.

Inclou l'aparició en els materials d'imatges en moviment de no ficció, o en les introduccions de materials d'imatges en moviment de ficció. S'exclou l'aparició en pantalla en un rol que no sigui d'intèrpret.

Relació recíproca: presentador en pantalla de.

rondallaire: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra explicant el conte original d'un creador amb una interpretació dramàtica o teatral.

Relació recíproca: rondallaire de.

titellaire: Intèrpret que contribueix a una expressió d'una obra manipulant, controlant o dirigint titelles o marionetes en una producció d'imatges en moviment o en una representació o un espectacle musical o dramàtic.

Relació recíproca: titellaire de.

maquillador: Agent que contribueix a una expressió d'una obra aplicant maquillatge i pròtesis en el cas d'una producció d'imatges en moviment o una representació o un espectacle musical o dramàtic.

Relació recíproca: maquillador de.

operador d'enregistrament: Agent que contribueix a una expressió d'una obra usant un dispositiu d'enregistrament per capturar so i/o vídeo durant una sessió d'enregistrament, inclosos enregistraments de camp de sons naturals, d'esdeveniments folklòrics, de música, etc.

Relació recíproca: operador d'enregistrament de.

participant en pantalla: Agent que contribueix a una expressió d'una obra d'imatges en moviment de no ficció amb un paper actiu com a participant.

S'exclou l'aparició en pantalla per donar informació contextual o dels antecedents.

Relació recíproca: participant en pantalla de.

presentador: Agent mencionat en els crèdits de materials d'imatges en moviment en la forma "X presenta" i que probablement està associat d'alguna manera amb la producció, el finançament o la distribució.

Relació recíproca: presentador de.

programador de música: Agent que contribueix a una expressió d'una obra musical mitjançant l'ús de mecanismes electrònics àudio i/o programari d'ordinador per generar sons.

S'exclou la creació d'una obra musical nova.

Relació recíproca: programador de música de.

proveïdor d'efectes especials: Agent que contribueix a una expressió d'una obra d'imatges en moviment o d'una obra àudio amb el disseny i la creació d'efectes especials de plató, efectes mecànics de plató i efectes òptics de càmera.

Relació recíproca: proveïdor d'efectes especials de.

proveïdor d'efectes visuals: Agent que contribueix a una expressió d'una obra d'imatges en moviment amb el disseny i la creació dels efectes visuals de postproducció.

Relació recíproca: proveïdor d'efectes visuals de.

relator d'un tribunal: Agent que contribueix a una expressió d'una obra preparant les opinions d'un tribunal per a la seva publicació.

Relació recíproca: relator d'un tribunal de.

responsable de notes: Agent responsable d'enregistrar les actes d'una reunió.

Relació recíproca: responsable de notes de.

restaurador (expressió): Agent que contribueix a una expressió d'una obra restaurant i/o combinant expressions anteriors, que poden estar danyades o fragmentades, per crear una expressió nova.

Relació recíproca: restaurador (expressió) de.

traductor: Agent que contribueix a una expressió d'una obra expressant el seu contingut lingüístic en una llengua diferent de la de les expressions anteriors d'una obra original.

Inclou la traducció del contingut lingüístic entre les formes de la mateixa llengua de diferents períodes de temps.

Relació recíproca: traductor de.

transcriptor: Agent que contribueix a una expressió d'una obra escrivint o notant un contingut que no estava escrit o notat, o canviant-lo d'un sistema de notació a un altre.

S'exclou la transcripció d'una obra musical per a un instrument o un grup d'intèrprets diferent.

Relació recíproca: transcriptor de.

I.4 Designadors de relació per als agents associats amb una manifestació

I.4.1 Designadors de relació per al fabricant

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un fabricant d'una manifestació (vegeu [21.5 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[I.1 RDA](#).

aiguafortista: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació sotmetent a l'àcid, o a qualsevol altra substància corrosiva, el metall, el vidre o qualsevol altra superfície usada en la impressió.

Relació recíproca: aiguafortista de.

dissenyador gràfic: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació amb la responsabilitat de tot el disseny gràfic d'un llibre, inclosa la composició tipogràfica i la il·lustració, la tria dels materials i el procés utilitzat.

Relació recíproca: dissenyador gràfic de.

emmotllador: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació amb l'abocament d'un líquid o una substància fosa en un motlle tot deixant que se solidifiqui perquè prengui la forma del motlle.

Relació recíproca: emmotllador de.

estampador braille: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació amb el repujat de punts braille amb un punxó, una impressora especial o un altre mecanisme.

Relació recíproca: estampador braille de.

fototipista: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació usant un procés fotomecànic per fer gravats directament a partir d'una pel·lícula endurida de gelatina o d'un altre col·loide que té superfícies que accepten o rebutgen la tinta.

Relació recíproca: fototipista de.

gravador de planxes: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació amb la preparació de les planxes usades en la producció d'imatges o de text imprès.

Relació recíproca: gravador de planxes de.

gravador d'estampes: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació fent una superfície d'impressió en relleu, gravada en profunditat o planogràfica.

Relació recíproca: gravador d'estampes de.

gravador: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació mitjançant la gravació de lletres, figures, etc., sobre una superfície com ara una planxa de fusta o de metall usada en la impressió.

Relació recíproca: gravador de.

impressor: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació de text imprès, música notada, etc., a partir de caràcters tipogràfics o de planxes, com ara un llibre, un diari, un magazín, un full solt, una partitura, etc.

Relació recíproca: impressor de.

litògraf: Agent involucrat en la fabricació d'una manifestació amb la preparació d'una pedra o una planxa per a la impressió litogràfica. Un litògraf inclou un artista gràfic que crea un disseny directament sobre la superfície a partir de la qual es farà la impressió.

Relació recíproca: litògraf de.

paperer: Agent responsable de la producció del paper usat per fabricar una manifestació.

Relació recíproca: paperer de.

1.4.2 Designadors de relació per a l'editor

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un editor d'una manifestació (vegeu [21.3 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[1.1 RDA](#).

entitat de difusió: Agent involucrat en la difusió d'una manifestació a uns destinataris mitjançant la ràdio, la televisió o la difusió per mitjà del web, etc.

Relació recíproca: entitat de difusió de.

1.4.3 Designadors de relació per al distribuïdor

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un distribuïdor d'una manifestació (vegeu [21.4 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[1.1 RDA](#).

distribuïdor de pel·lícules: Agent involucrat en la distribució d'una manifestació d'imatges en moviment a cinemes o a altres canals de distribució.

Relació recíproca: distribuïdor de pel·lícules de.

1.5 Designadors de relació per als agents associats amb un ítem

1.5.1 Designadors de relació per al propietari

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un propietari d'un ítem (vegeu [22.2 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[1.1 RDA](#).

propietari actual: Agent que actualment posseeix legalment un ítem.

Relació recíproca: propietari actual de.

dipositari: Propietari actual d'un ítem que el diposita sota la custòdia d'un altre agent, mentre en reté la propietat.

Relació recíproca: dipositari de.

propietari anterior: Agent que anteriorment posseïa legalment un ítem.

Relació recíproca: propietari anterior de.

donant: Propietari anterior d'un ítem que el va donar a un altre propietari.

Relació recíproca: donant de.

venedor: Propietari anterior d'un ítem que el va vendre a un altre propietari.

Relació recíproca: venedor de.

1.5.2 Designadors de relació per a un altre agent associat amb un ítem

Enregistreu un terme apropiat de la llista següent amb el punt d'accés autoritzat o l'identificador d'un altre agent associat amb un ítem (vegeu [22.4 RDA](#)). Apliqueu les directrius generals sobre l'ús dels designadors de relació d'[1.1 RDA](#).

anotador: Persona que fa anotacions manuscrites en un ítem.

Relació recíproca: anotador de.

conservador: Agent que concep, aplega o organitza una exposició, una col·lecció o qualsevol altre ítem.

Relació recíproca: conservador de.

col·leccionista: Conservador que aplega ítems de diverses fonts que posteriorment s'arrangen, es descriuen i es cataloguen com una col·lecció.

Relació recíproca: col·leccionista de.

conservador de col·leccions: Conservador que llista o inventaria els ítems en una obra agregada, com ara una col·lecció d'ítems o d'obres.

Relació recíproca: conservador de col·leccions de.

dedicatari (ítem): Agent a qui es dedica un ítem.

Relació recíproca: dedicatari (ítem) de.

enquadernador: Persona que enquaderna un ítem.

Relació recíproca: enquadernador de.

entitat honorada (ítem): Agent honorat en un ítem.

Relació recíproca: entitat honorada (ítem) de.

il·luminador: Persona que decora un ítem concret amb metalls preciosos o amb color, sovint amb dissenys i motius elaborats.

Relació recíproca: il·luminador de.

inscriptor: Persona que ha escrit una menció de dedicatòria o de regal en un ítem.

Relació recíproca: inscriptor de.

restaurador (ítem): Agent responsable del conjunt de procediments tècnics, editorials i intel·lectuals destinats a compensar la degradació d'un ítem retornant-lo a un estat que s'aproximi al màxim a la seva condició original.

Relació recíproca: restaurador de.

signatari d'un autògraf: Persona la signatura autògrafa de la qual figura en un ítem.

Relació recíproca: signatari d'un autògraf de.

Fecha del documento: 10 de octubre de 2017

Documento: <http://access.rdatoolkit.org/rdaappi-ca.html>

